

prof. dr hab. Marcin Król
Uniwersytet Warszawski

Temat lekcji:

Mniejszość, większość

Przeczytajcie tekst „Mniejszość, większość”.

[źródło: Marcin Król, *Słownik demokracji*, Warszawa 1991, s. 9-12]

Pytania do tekstu:

1. Jaka jest relacja między większością decydującą w ogólnokrajowym referendum a większością parlamentarną? Czy i do jakiego stopnia większość parlamentarna może zmieniać decyzje podjęte w referendum (na przykład ingerować w Konstytucję)?
2. Jakiego rodzaju mniejszości istnieją w społeczeństwie? W czym mniejszość LGBT+ jest podobna do mniejszości narodowej, a w czym się one różnią? Co różni je obie od mniejszości zawodowej (np. górników czy aktorów) lub mniejszości osób słuchających hip hopu?
3. W jakich sytuacjach większość ma prawo decydować w sprawach dotyczących mniejszości, a w jakich głos mniejszości powinien być rozstrzygający?
4. Kiedy większość nadużywa swoich uprawnień? Czy – na przykład – zakaz sprzedaży alkoholu po godzinie 22.00 jest nadużyciem takich uprawnień przez większość parlamentarną? Czy jest takim nadużyciem zakaz zawierania małżeństw przez osoby tej samej płci? Czy te dwie kwestie dają się porównać, czy też są zupełnie różne?
5. Jak mniejszość może bronić się w ramach prawa przed większością, a kiedy wolno jej wyjść poza prawo i sięgnąć – na przykład – po nieposłuszeństwo obywatelskie?
6. Czy można sobie wyobrazić w przyszłości demokrację składającą się wyłącznie ze współpracujących ze sobą mniejszości?
7. A jeżeli można, to czy taka demokracja nie byłaby bliżej naszych poglądów, bo wszyscy, w jakimś sensie, należymy do mniejszości. Można by zatem poddać dyskusji twierdzenie, że demokracja doskonale obyła by się bez rządów większości. Czy nie jest to cel, który nam przyświeca?